

COPYRIOT

KRAPP / KVS

Cartografie van Angst

Aïcha Mouhamou
Gezien op 04 februari 2026
KVS, Brussel

Wat als voortdurende zelfanalyse en constante observatie je verlamt, en je leven op pauze zet? ‘COPYRIOT’ van collectief KRAPP, in een regie van Nona Demey Gallagher, volgt Gloria, een jonge vrouw die plots geconfronteerd wordt met een dubbelganger: een kopie van haarzelf die alles beter doet. De spelers balanceren moeiteloos tussen aanwezigheid en afstand, tussen spel en zelfcommentaar in dit stuk, dat losjes gebaseerd is op Dostojevski’s ‘De Dubbelganger’, met surrealistische mentale lagen die het werk van Charlie Kaufman oproepen.

06 FEBRUARI 2026

Gloria, een rol van Colette Goossens, voelt zich al een tijd niet meer zichzelf. Dat vertelt ze bij het begin van ‘COPYRIOT’. Het is alsof ze haar leven niet van binnenuit beleeft, maar er vanop afstand naar kijkt. Alsof het haar overkomt in plaats van dat ze erin staat. Ze werkt bij een uitgeverij, waar ze als ghostwriter scherpe en geestige flaptekst schrijft, maar ondertussen droomt ze van een eigen boek. Die droom raakt maar niet van de grond. Wanneer Mats Vandroogenbroeck, met lange haren en in pak, op een stoel op wieltjes het podium oprolt, verandert de scène in een therapiesessie.

De ontmoetingen tussen Gloria en haar absurdistische therapeut vormen twee ankermomenten: ze openen en sluiten de voorstelling. Bij de eerste ontmoeting voert de therapeut een eenvoudige verdwijntruc met een zakdoek uit, zo vluchtig dat het je bijna ontgaat. Meteen laat hij zo zien dat niets in dit stuk vanzelfsprekend is. Aan het einde herhaalt hij de truc op grotere schaal: hij verdwijnt achter een doek, en wanneer het valt staat daar plots Gloria’s dubbelganger. Een ogenblik lang weet je niet meer wie echt is, wie kopie, en wie observeert of gespeeld wordt.

Dissociatie

Deze trucs verwijzen naar een therapeutisch principe dat vaak wordt toegepast bij mensen die lijden aan dissociatie. Gedachten zijn nooit neutraal en stemmen ook niet altijd overeen met wat er werkelijk gebeurt. Ons brein is een spier die je kunt trainen door kleine trucjes uit te halen met je geest. Goocheltrucs voor je psyche. De hele theatrale constructie van ‘COPYRIOT’ speelt hier op meesterlijke wijze mee: realiteit, voorstelling en geestestoestand worden tegelijk voelbaar, terwijl het publiek zich beweegt in de complexe ruimte van Gloria’s innerlijke wereld.

Het decor is de fysieke vertaling van een hoofd dat zichzelf voortdurend observeert en analyseert, waardoor alles groter en vreemder lijkt dan de werkelijkheid.

Die wereld zie je in de surrealistische scenografie van Daniela Zorrozua: levensgrote handen, een roze zetel in de vorm van een tong, kiezen als stoelen, een gigantische neus die dient als waterdispenser. Het is de fysieke vertaling van een hoofd dat zichzelf voortdurend observeert en analyseert, waardoor alles groter en vreemder lijkt dan de werkelijkheid.

Tussen opening en slot speelt de voorstelling zich vooral af op Gloria’s werkvloer. Daar werkt ook Mike: haar liefje, collega en aanvankelijk haar grootste fan. Timo Sterckx maakt er een ongemakkelijk en excentriek personage van. Met zijn speelse timing en charmante aanwezigheid wint hij het publiek moeiteloos voor zich, maar ondertussen voel je wel een ongemakkelijke spanning hangen tussen de geliefden.

De briljante stagiaire

Dan verschijnt de stagiaire, een rol van Abigail Gypens: deze jonge vrouw lijkt als twee druppels water op Gloria en draagt ook dezelfde naam. Alles waar Gloria mee worstelt, doet die stagiaire beter. Ze schrijft het boek dat Gloria zelf wilde maken. Mike smelt voor haar en ook de baas roemt haar prestaties. Langzaam

lijkt Gloria haar functie als flaptekstschrijver te verliezen, alsof haar eigen ambities haar ontnomen worden.

Op scène wordt deze dubbelganger een slimme belichaming van wat sociale media benoemen als *intrusive thoughts*: gedachten, beelden of impulsen die zich ongevraagd opdringen en zozeer verontrusten of zelfs storen dat ze je dwingen je relatie tot je omgeving te herzien. Dat effect wordt versterkt doordat sommige scènes twee, drie of zelfs vier keer hernomen worden, zodat je als kijker in een lus belandt. Je voelt jezelf binnentreden in Gloria's hoofd: haar twijfels, angsten en verlangens herhalen zich en overlappen elkaar, net zoals gedachten dat doen.

Dat scherpe, rusteloze denken genereert steeds meer angst.

Door die confrontatie met haar dubbelganger gaat Gloria lijden aan een voortdurende staat van verhoogd zelfbewustzijn. Dat is erg herkenbaar: vooral leden van Gen Z die steeds online zijn, observeren ook aanhoudend hun eigen handelen. Ze zijn nog zelden alleen met zichzelf - ze bekijken, vergelijken en bewerken hun leven terwijl het zich voltrekt. In een wereld waarin alles zichtbaar en voor interpretatie en kritiek vatbaar is, wordt elk gevoel zo direct gespiegeld, geanalyseerd of gekopieerd. Dat scherpe, rusteloze denken genereert steeds meer angst. Het eindstation is dissociatie, als neveneffect van te dicht op het zelf zitten.

Ontregelde tijd

De dissociatie krijgt in 'COPYRIOT' een concrete, bijna lichamelijke vorm. De ervaring van vervreemding waarover Gloria in het begin spreekt, wordt zorgvuldig naar de scène vertaald, zonder ze te psychologiseren of te verklaren. Het geluidsontwerp van Moses Mosuse manipuleert de stemmen. Dialogen worden gedempt of net herhaald met een lichte echo, tot woorden alle betekenis lijken te verliezen of los komen te staan van de personages.

Op zulke momenten van ontkoppeling lijkt zelfs de tijd te vertragen. De personages rondom Gloria gaan aan een ander tempo bewegen. Decorstukken schuiven traag door de ruimte, tijd rekt zich uit. Buiten- en binnenwereld drijven uit elkaar, op een ontregelende manier. Zo maakt het stuk de dissociatie extra tastbaar, als een sluipende aantasting van Gloria's band met de realiteit. Ondanks de vervreemding gebeurt dat niet zonder humor, en met een perfect timing. Het geeft de voorstelling een ritme dat het publiek voortdurend subtiel tussen herkenning en verwondering loodst, terwijl het psychologische landschap van Gloria intussen wel helemaal tot leven komt. De spelers genieten zelf overduidelijk van hun spel, en dat werkt extra aanstekelijk.

Het slotmoment, de goocheltruc waarbij de therapeut verdwijnt en de dubbelganger verschijnt, legt deze dynamiek nog eens glashelder bloot. Het is meer dan theatrale flair: een concrete vertaling van Gloria's innerlijke wereld naar de theaterruimte - fragiel, absurd en treffend. Dankzij hun precisie en psychologische inzicht toont de jonge cast van KRAPP hoe theater een geestelijke toestand kan verbeelden, invoelbaar maken en tegelijk meeslepend houden.